

Shivaji University, Kolhapur.
Shivraj College, Gadhinglaj (Lead Cluster)
March/April – 2020 Examination

SET-III

Seat No.		Center	
Day & Date		Marks Obtained	
Time		Marks out of	50
Supervisor Sign.		Examiner Sign.	

Class :B.A.II
Subject : Co-operation (I.D.S)
Paper Name: Principles of Co-Operation
Time : 1 hour.

Semester : III
Paper No. : I
Subject Code : 73326
Total Marks : 50

सूचना :- १) खालीलपैकी कोणतेही २५ प्रश्न सोडवावेत.

२) प्रत्येक प्रश्नाला २ गुण आहेत.

३) योग्य पर्याय निवडून प्रश्नासमोरील रिकाम्या बॉक्समध्ये (अ,ब,क,ड) लिहा.

- १) सहकाराचा उगम ————— या देशात सर्वप्रथम झाला.
अ) भारत   ब) अमेरिका   क) रशिया   ड) इंग्लंड
- २) आधुनिक सहकारी चळवळीचे जनक म्हणून ————— यांना ओळखले जाते.
अ) डॉ. विल्यम किंग   ब) रॉबर्ट ओवेन   क) वर्गीस कुरियन   ड) बोगार्डस
- ३) सहकारी संस्थेचे व्यवस्थापन ————— पध्दतीने चालते.
अ) लोकशाही   ब) हुकूमशाही   क)खाजगी   ड) यापैकी नाही
- ४) भारतात 'भारतीय सहकारी कायदा' ————— मध्ये संमत झाला.
अ) १९०२   ब) १९०४   क) १८४४   ड) १९३०
- ५) रॉशडेल पायोनिअर्स ही संस्था इ. स. ————— मध्ये स्थापन झाली.
अ) १९१२   ब) १९०४   क) १८४४   ड) १९३०
- ६) ————— हे सहकाराचे मुख्य तत्व आहे.
अ) नफा मिळविणे   ब) ना नफा ना तोटा   क) सेवा   ड) कर्जपुरवठा
- ७) मॅचेस्टर कॉंग्रेसने सहकाराची मुलतत्वे इ.स ————— मध्ये मांडली.
अ) १९११   ब) १९१३   क) १९१५   ड) १९१९
- ८) सहकाराची तत्वे ————— संस्थासाठी उपयुक्त ठरतात.
अ) भागिदारी   ब)व्यापारी   क) सहकारी   ड) उद्योग
- ९) सन १८९५ मध्ये ————— येथे भरलेल्या कॉंग्रेस मध्ये आंतरराष्ट्रीय सहकारी संघटनेची स्थापना करण्यात आली.
अ) लंडन   ब)दिल्ली   क) मॅचेस्टर   ड) मुंबई
- १०) आंतरराष्ट्रीय सहकार संघटनेचे दक्षिण पूर्व आशियासाठी असणारे कार्यालय ————— येथे आहे.
अ) कोलंबो   ब) दिल्ली   क) मोशी   ड) ढाका
- ११) भांडवलशाही अर्थव्यवस्थेत उत्पादकांकडून श्रमीकांचे ————— होते.
अ) पोषण   ब) कल्याण   क) शोषण   ड) पालन

- १२) भांडवलशाहीत उत्पादनाची साधने ——— मालकीची असतात.
अ) संस्थेच्या ब) लोकांच्या क) खाजगी ड) कामगारांच्या
- १३) जगातील बहुसंख्य देशांनी ——— प्रकारची अर्थव्यवस्था स्विकारली.
अ) भांडवलशाही ब) मिश्र क) समाजवादी ड) यापैकी नाही.
- १४) सहकारी संस्थांच्या विकासांमुळे ग्रामीण भागाचे ——— परिवर्तन घडून येते.
अ) सामाजिक ब) सांस्कृतिक क) राजकीय ड) आर्थिक
- १५) मिश्र अर्थव्यवस्थेत भांडवलशाही व ——— अर्थव्यवस्थांचे मिश्रण आढळते.
अ) हुकूमशाही ब) लोकशाही क) समाजवादी ड) मिश्र
- १६) राज्य सरकार ——— खरेदी करून सहकारी संस्थाना मदत करते.
अ) वस्तू ब) भागभांडवल क) कर्जरोखे ड) यापैकी नाही
- १७) सरकार विविध सहकारी संस्थाना ——— सवलती देते.
अ) कर ब) मुद्रांक शुल्क क) अ व ब ड) अ
- १८) सहकारी संस्थाना उत्पन्न करात ——— कडून सवलत दिली जाते.
अ) बँका ब) केंद्र सरकार क) व्यापारी ड) यापैकी नाही
- १९) सहकार न्यायालये निर्माण होण्यापूर्वी ——— पध्दती अस्तीत्वात होती.
अ) तह ब) तडजोड क) कलह ड) लवाद
- २०) महाराष्ट्रात ——— इतकी सहकार न्यायालये कार्यरत आहेत.
अ) २५ ब) २० क) ३० ड) ३५
- २१) सहकारी संस्थांचे आर्थिक वर्ष ——— हे आहे.
अ) १ मार्च ते २८ फेब्रुवारी ब) १ एप्रिल ते ३१ मार्च
क) १ जुलै ते ३० जून ड) १ जानेवारी ते ३१ डिसेंबर
- २२) सहकारी संस्थेची हिशेब पुस्तके ——— तपासतो.
अ) अध्यक्ष ब) सचिव क) नोंदणी अधिकारी ड) ऑडीटर
- २३) सहकारी संस्था म्हणजे ——— संघटन होय.
अ) ऐच्छिक ब) सक्तीचे क) राजकीय ड) सामाजिक
- २४) सहकारी संस्थेचा कारभार ——— तत्वानुसार चालतो.
अ) एक कुटूंब एक मत ब) एक व्यक्ती एक मत
क) एक भाग एक मत ड) एक महिला एक मत
- २५) जागतिकीकरणामुळे बाजारपेठावर ——— चे वर्चस्व वाढत आहे.
अ) सहकारी संस्था ब) सार्वजनिक उपक्रम
क) बहुराष्ट्रीय कंपन्या ड) सहकारी संस्थांचे सभासद
- २६) जागतिकीकरणामुळे उत्पादनात ——— चा वापर वाढत आहे.
अ) तंत्रज्ञानाचा ब) श्रमाचा क) अ व ब ड) यापैकी नाही
- २७) राज्यांच्या राजकीय सीमबाहेर आर्थिक व्यवहारांचा विस्तार करणे म्हणजे ——— होय.
अ) खाजगीकरण ब) जागतिकीकरण क) उदारीकरण ड) सार्वजनिकीकरण

- २८) सहकारी संस्थाचे काम उत्कृष्ट असल्यास त्या संस्थेस ऑडीटर — वर्ग देतो.
अ) ड ब) ब क) अ ड) क
- २९) कायदयानुसार होणाऱ्या अंकेक्षणास — अंकेक्षण म्हणतात.
अ) निरंतर ब) वार्षिक क) वैधानिक ड) यापैकी नाही
- ३०) सहकारी संस्था — तत्वांचा वापर करण्यात मागे पडतात.
अ) घरगुती ब) सहकारी क) सरकारी ड) व्यावसायिक
-

- Q.1 Co-Operation originated in _____.
A) India B) America C) Russia D) England
- Q.2 _____ is known as the father of the modern Co-operative movement.
A) Dr. Willam King B) Robert Owen
C) Varghese Kurien D) Bogardus
- Q.3 The management of the Co-Operative Society is carried out in a _____ manner.
A) Democratic B) Dictatorship C) Private D) None of these.
- Q.4 In India the 'India Co-Operative Act' was passed in _____.
A) 1902 B) 1804 C) 1912 D) 1962
- Q.5 Rochdale Pioneer's was founded in _____.
A) 1912 B) 1904 C) 1844 D) 1930
- Q.6 _____ is the main Principle of Co-Operation.
A) To make a Profit B) Neither Profit Nor loss
C) Service D) Loan supply.
- Q.7 The Manchester Congress laid the Groundwork for Co-Operation in _____.
A) 1991 B) 1993 C) 1995 D) 1999
- Q.8 The Principles of Co-Operation are useful for----- organization's.
A) Partnership B) Trader's C) Co-operative D) industries
- Q.9 The International Co-Operative Society was founded in 1895 at the Congress held in _____.
A) Landon B) Delhi C) Manchester D) Mumbai
- Q.10 'The International Co-Operation Organization' office for Southeast Asia is in _____.
A) Colombo B) Delhi C) Moses D) Dhaka
- Q.11 In a Capitalist Economy workers are _____ by producers.
A) Nutritial B) Welfare C) Exploitation D) Adhere to
- Q.12 In Capitalism the means of production are _____ owned.
A) Society B) Public C) Private D) worker's

- Q.13 The majority of countries in the World adopted the _____ types of Economy.
A) Capitalist B) Mixed C) Socialist D) None of these.
- Q.14 The Development of Co-Operatives has brought about _____ transformation in rural area's.
A) Social B) Cultural C) Political D) Economical
- Q.15 A Mixed Economy is a mixture of capitalist and _____ economics.
A) Dictatorship B) Democracy C) Socielist D) Mixed.
- Q.16 The State Government helps the Co-Operatives by buying in _____.
A) Things B) Equity C) Bond D) None of these
- Q.17 The Government offers _____ facilities to various co-operative societies.
A) Tax B) Stamp duty C) a & b D) a
- Q.18 Co-Operative societies are exempted from Income Tax by the _____.
A) Banks B) Central Government C) Merchant D) None of these
- Q.19 _____ system existed before the creation of Co-Operative Courts.
A) Treaty B) Bridgeable C) Embroilment D) Arbitration.
- Q.20 There are _____ Co-Operative Courts functioning in Maharashtra.
A) 25 B) 20 C) 30 D) 35
- Q.21 The financial year of Co-Operative is from _____.
A) 1st March to 28th February B) 1st April to 31st March
C) 1st July to 30th June D) 1st January to 31 December.
- Q.22 The _____ Checks the accounts of the Co-Operative Society.
A) Chairman B) Secretary C) Registrar D) Auditor.
- Q.23 Co-Operative Society is a _____ organization.
A) Voluntary B) Compulsory C) Political D) Social.
- Q.24 The Co-Operative Society is run on the Principle of _____.
A) One family One Vote B) One Person One Vote
C) One Share One Votge D) One Women One Vote.
- Q.25 Globalization is increasing the dominance of _____ in the market.
A) Co-Operative Society B) Public Enterprises
C) Multinational Companies D) Member's of Co-Operative Societies
- Q.26 After Globalization is increasing the use of _____ in Production.
A) Technology B) Labour C) A & B D) None of these.
- Q.27 _____ means expending economic transaction beyond the Political boundaries of the State.
A) Privatisation B) Globalisation C) Liberalizatioin D) Public

Q.28 If the work of the Co-Operative society is excellent, the Auditor gives _____
Class to that Society.

- A) D   B) B   C) A   D) C

Q.29 An Audit conducted by law is called an _____ Audit.

- A) Continually   B) Annual   C) Statutory   D) None of these.

Q.30 Co-Operatives Societies lag behind in using _____ Principles.

- A) Domestic   B) Co-Operative   C) Government   D) Commercial.
